

SXEDIO.846

8.8.1964: Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΖΗΤΑ ΡΩΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΓΙΑ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ

Οι τουρκικοί βομβαρδισμοί στις **8** Αυγούστου **1964**, καθώς συνεχίζονταν οι μεσολαβητικές προσπάθειες του μεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών Σακχάρι Τουομιόγια, αλλά και του αμερικανού, πρώην Υπουργού Εξωτερικών Ντην Ατσεσον, εξόργισαν, δικαιολογημένα, την Κυπριακή πολιτική ηγεσία και τον Κυπριακό λαό.

Όσοι πρωταγωνιστούσαν κατά τα δραματικά εκείνα γεγονότα, αναζητούσαν από κάπου να πιαστούν, για να σώσουν τον τόπο τους και τίποτ' άλλο.

Κανένας δεν ενδιαφερόταν πλέον για ανατολικούς και δυτικούς και ιδεολογίες.

Το θέμα ήταν επείγον, προκειμένου να σωθεί η Κύπρος. Και αυτό διαφαινόταν και τονιζόταν από όλους, δεξιούς και αριστερούς, τόσο φιλοδυτικούς όσο και φιλοανατολικούς.

Άνθρωποι που δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να ακούσουν για Ρωσία και Σοβιετική Ένωση και άλλες ανατολικές χώρες, που έδιναν τα πάντα για τη Δύση, ξεχύθηκαν στους δρόμους και άρχισαν να φωνάζουν υπέρ της Ρωσίας και να προτρέπουν την Κυβέρνηση να σπεύσει αμέσως να ζητήσει από αυτήν στρατιωτική βοήθεια.

Η τουρκική εισβολή θεωρήθηκε από τους Έλληνες της Κύπρου ως προσπάθεια των αμερικανών, πρώτα, και μετά των Αγγλων και των δυτικών συμμάχων τους στο ΝΑΤΟ, ότι με ένα κτύπημα της Τουρκίας στην Κύπρο θα υποχρεώνονταν να αποδεχθούν τα σχέδια του Ντην Ατσεσον που προωθούσε στη Γενεύη για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα με αντάλλαγμα την παραχώρηση μεγάλης έκτασης γης στην Καρπασία, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ως στρατιωτικής βάσης στην Τουρκία.

Όμως άλλα ήταν τα σχέδια των αμερικανοβρετανών και άλλα της Κυπριακής ηγεσίας.

Και ο Πρόεδρος Μακάριος δεν καθυστέρησε καθόλου στις αντιδράσεις του.

Ενώ τα τουρκικά αεροπλάνα σφυροκοπούσαν την Κύπρο και το νησί φλεγόταν από τις εμπρηστικές βόμβες Ναπάλμ, ο Πρόεδρος Μακάριος απευθύνθηκε προς τους ηγέτες όλων των χωρών μελών των Ηνωμένων Εθνών ζητώντας την παρέμβαση τους.

Ταυτόχρονα με ένα ιδιαίτερο μήνυμά του προς τον Πρωθυπουργό της Σοβιετικής Ένωσης ζήτησε επίσημα στρατιωτική βοήθεια.

Αναφερόταν στο μήνυμα του Μακαρίου προς τους ηγέτες των διαφόρων χωρών:

"Αισθάνομαι την υποχρέωσιν να πληροφορήσω την Υμετέραν Εξοχότητα ότι η τουρκική Κυβέρνησις έχει προβή εις αποκλήτους και αδιακρίτους επιθέσεις δια στρατιωτικών αεροπλάνων κατά χωρίων και πόλεων εις την βόρειον ακτήν της Κύπρου, με αποτέλεσμα τον θάνατον και τον τραυματισμόν εκατοντάδων αθώων προσώπων μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται πολλάί γυναίκες και παιδιά.

"Αι φονικαί αύται επιθέσεις ήρχισαν την 8ην Αυγούστου και συνεχίσθησαν μέχρις αργά την νύκτα της 9ης Αυγούστου. Επί πλέον τουρκικά πολεμικά σκάφη και μεταγωγικά κατευθύνονται προς την βόρειαν ακτήν της νήσου προφανώς με πρόθεσιν να εισβάλουν εις το έδαφος μας.

"Ποιούμαι έκκλησιν προς την Υμετέραν Εξοχότητα όπως ασκήση όλην την επιρροήν της διά να τεθή τέρμα εις τας σοβαράς επιδρομικάς ενεργείας της Τουρκικής Κυβερνήσεως αίτινες αποτελούν έγκλημα κατά της ανθρωπότητος και σοβαρόν κίνδυνον διά την διεθνή ειρήνην".

Στο μηνυμά του προς τη Σοβιετική ηγεσία ο Πρόεδρος Μακάριος ζητούσε, όπως αναφέρθηκε, στρατιωτική και άλλη βοήθεια.

Αναφερόταν στο ανακοινωθέν αρ. 7 του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών που εκδόθηκε στις 2 το απόγευμα της 10ης Αυγούστου 1964:

" Κατ' ανακοίνωσιν του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος επεβεβαίωσε σήμερον ότι η Κυπριακή Κυβέρνησις εζήτησεν επισήμως στρατιωτικήν βοήθειαν, παρά της Σοβιετικής Ενώσεως, μόλις ήρχισεν η τουρκική επιδρομή.

Η στρατιωτική βοήθεια εζητήθη κατ' αρχήν μέσω του εν Λευκωσία Ρώσου πρέσβεως κ. Π. Γερμόσιν και του εν Μόσχα πρέσβεως της Κύπρου κ. Λ. Γεωργιάδη.

Εν συνεχεία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απέστειλε προσωπικόν τηλεγράφημα προς τον Πρωθυπουργόν της Σοβιετικής Ενώσεως κ. Κρούστσεφ, εις τον οποίον διεβίβαζεν ότι αι βάρβαροι και κτηνώδεις επιθέσεις τουρκικών αεροσκαφών και πολεμικών πλοίων κατά της Κύπρου ενεετάθησαν. Τα τουρκικά αεροσκάφη, ανέφερεν εις το τηλεγράφημά του ο Μακαριώτατος συνεχώς και ακαταπαύστως βομβαρδίζουν χωρία, χρησιμιμοποιούντα ροκέττας, εμπρηστικές βόμβας και πολυβόλα κατά αμάχου πληθυσμού, ενώ ταυτοχρόνως τουρκικά πολεμικά πλοία κανονιοβολούν ανοχυρώτους κατωκημένας περιοχάς.

Τα θύματα ανέρχονται εις εκατοντάδας, μεταξύ των οποίων γυναίκες, παιδιά και γέροντες.

Ο Μακαριώτατος εζήτηι, περαιτέρω, από τον κ. Κρούστσεφ "όπως επέμβη διά να σταματήσουν αι απάνθρωποι και άγριαι επιθέσεις κατά του λαού της Κύπρου και όπως δώση εις την Κύπρον στρατιωτικήν και άλλην βοήθειαν".

Στη στρατιωτική βοήθεια αναφέρθηκε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και σε διάγγελμά του προς τον Κυπριακό μόλις κόπασαν οι τουρκικές επιχειρήσεις στις 11 Αυγούστου 1964 και εξέφρασε μάλιστα αισιοδοξία ότι η βοήθεια δεν θα καθυστερούσε καθόλου:

"Δεν θα καμφθώμεν, δεν θα λυγίσωμεν, δεν θα υποκύψωμεν. Είμεθα αποφασισμένοι να αγωνισθώμεν. Και μόνοι και μετά άλλων. Εζητήσαμεν ήδη την βοήθειαν και άλλων χωρών. Και ελπίζομεν βασίμως ότι θα έχωμεν την ζητηθείσαν βοήθειαν".

Σ' αυτές τις ενέργειες του Μακαρίου ο Κυπριακός λαός χειροκροτούσε, ανεξάρτητα από πολιτική τοποθέτηση.

Η ανεξάρτητη εβδομαδιαία εφημερίδα "Κύπρος" σε πρωτοσέλιδο άρθρο της στις 10 Αυγούστου, έγραφε:

"Ο κόσμος μας, με ακμαίον το φρόνημα, πλημμυρισμένον από αγανάκτησιν και μίσος διά τους τούρκους επιδρομείς και τους πάτρονες των, το αμερικανικο-αγγλικόν μπλοκ, είδε με ανακούφισιν σήμερον τας ειδήσεις, ότι η Κυβέρνησις εζήτησεν επί τέλους την στρατιωτικήν βοήθειαν της Σοβιετικής Ενώσεως, των αραβικών χωρών, της Γιουγκοσλαβίας και άλλων φιλικών κρατών (...)

Να το καταλάβωμεν μια για πάντα. Εχθρός μας είναι ο αγγλοαμερικάνος που κυβερνά το NATO. Αν αμφιβάλλωμεν διά τούτο ας ερωτήσωμεν: Δεν είναι αμερικάνοι που έδωσαν αεροπλάνα στους τούρκους από τα οποία ξερνούν την φωτιά και το σίδερο σκορπώντας τον θάνατον μεταξύ αμάχων μας, οι αγάδες της Αγκυρας; Τι έκαμε το NATO διά να συγκραστήση τους επιδρομείς;

Να το καταλάβωμεν για καλά, φίλοι μας είναι η Σοβιετική Ενωσις, οι Αραβες, αι αδέσμευτοι χώραι. Τι έχομεν κάμει, όμως διά να συσφίγξωμεν όσον απαιτούν αι κρίσιμοι στιγμαί τας σχέσεις μας με τους φίλους μας; Διατί απευθυνόμεθα προς αυτούς μόνον όταν έλθη "ο κόμπος στο χτένι"; Μήπως νομίζομεν ότι τα σοβιετικά ή αραβικά όπλα είναι πακλαβάδες εις την βιτρίνα του ζαχαροπλαστείου διά να διατάξωμεν να προσφερθούν όσες ντουζίνες θέλομεν όταν ανοίξη η όρεξις μας.

Αλλ' υπάρχει καιρός. Δεν είναι αργά. Καλώς άρχισε να κινείται η Κυβέρνησις, αλλά να προχωρήση με ανοικτήν καρδίαν. Να αποκρούση τας ξένας επιρροάς και επιδράσεις, να ίδη το συμφέρον της Κύπρου, των αγωνιζομένων μαχητών. Να προχωρήση διά να σώση την Κύπρον, η οποία μπορεί και πρέπει να σωθή όχι διά να δοθή εις τον συνασπισμόν οιοδήποτε, αλλά

διά να ζήση ελευθέρα, ικανή, άνευ εξωτερικών επεμβάσεων, να ρυθμίση το μέλλον της".

Ο υπουργός Εσωτερικών Πολύκαρπος Γιωρκάτζης, φανατικός αντικομμουνιστής, απηχώντας τις απόψεις των Κυπρίων την περίοδο αυτή, ενημερώνοντας τη Βουλή για την κατάσταση στην Τηλλυρία αφού αναφέρθηκε στη βοήθεια της Ελλάδας πρόσθεσε:

" Εζητήσαμεν και δεν επαύσαμεν ζητούντες και από άλλους φιλικούς λαούς εκδηλώσαντας συμπάθειαν διά τον αγώνα μας και δεν εννοώ βεβαίως τους Άγγλους ή τους Αμερικάνους. Ουδείς κύπριος πολίτης και ασφαλώς ουδέν μέλος της Κυπριακής κυβερνήσεως προ της υφίστησιν ανάγκης της περιφρουρήσεως της ακεραιότητος και ελευθερίας της πατρίδος είναι δυνατόν να επιτρέψη εις ιδεολογικούς ή πολιτικούς υπολογισμούς, όπως επισκιάσουν το ύψιστον τούτο καθήκον προς την πατρίδα. Προς την ισχυράν Ρωσσίαν απηυθύνθημεν μετ' ιδιαιτέρων ελπίδων, διότι πάντες οι υπεύθυνοι της Κυβερνήσεως επιστεύσαμεν και πιστεύομεν ότι υπεράνω παντός άλλου υπολογισμού, έπρεπε και πρέπει να τεθή το συμφέρον της πατρίδος. Μέχρις ώρα η ρωσική βοήθεια περιωρίσθη ες τας γνωστάς διακοινώσεις και την διπλωματικήν υποστήριξιν, αι οποίαι είχαν το ανάλογον αποτέλεσμα, ευεργετικόν δι' ημάς, βασίμως ελπίζομεν ότι θα τύχωμεν υπό της Ρωσσίας περαιτέρω βοήθειας και δη στρατιωτικής, την οποίαν σαφώς εζητήσαμεν και είμεθα εν αναμονή απαντήσεως".

Ακόμα σύσσωμη η Βουλή σε ψήφισμα της την ίδια μέρα (11.8.64) επικρότησε "πλήρως την ομόφωνην απόφασιν της Κυβερνήσεως, όπως ζητήση στρατιωτικήν βοήθειαν εξ οιασδήποτε φίλης χώρας"

Η συζήτηση στη Βουλή γινόταν καθώς στους δρόμους της Λευκωσίας οργανωνόταν παλμώδης μαχητική διαδήλωση που οργάνωσε η Επιτροπή Κυπριακού Αγώνα με συνθήματα εναντίον των αγγλοαμερικανών.